

TEZAU LITURGIC

11 OCTOMBRIE

**VIATA
SF.CUVIOS
GHERMAN
MAROULIS
DE LA
MAREA LAVRA
[ATHOS]**



ATENA, 2010



Φιλοθέου τοῦ Κοκκίνου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΘΩ ΣΕΒΑΣΜΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΗ ΛΑΥΡΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ^[1]

Ἀλλὰ πῶς ἂν τις τὸ καθ' ἡμᾶς αἰτίας ἀπολύση καὶ μώμων, Γερμανὸν οὕτω σιγῇ καταλιπόντας τὸν μέγαν, τὸν λύχνον ὑπὸ τὸν μόδιον, φημί, καὶ τὴν κλίνην, ἣ τὸν ἀστέρα τῆς ἀρετῆς τὸν διαφανῆ τε καὶ λαμπρὸν ὑπὸ γῆν αὖθις, ζωῆς ἐν τῷ κόσμῳ λόγον ἐπέχοντα, κατὰ τὸν μέγαν εἰπεῖν Παῦλον· Γερμανὸν ἐκεῖνόν φημι ὃν ἤνεγκε μὲν ἡ περιφανὴς Μακεδόνων μητρόπολις, τὸ φίλον οὕτως ἐμοὶ καὶ ἡδιστον ἔδαφος, ἡ θαυμαστὴ καὶ μεγάλη Θεσσαλονίκη, Ἄθως δ' ἐκεῖθεν ὁ μέγας δεξάμενος, τὸ πῖον καὶ τετυρωμένον, εἴποι τις ἂν κἀνταῦθα δικαίως, ὅρος, τὸ ὅρος τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ κατοικεῖν ὁ «τὰ πάντα πληρῶν» εὐδόκησε διὰ τὴν ἀρετὴν δηλονότι τῶν ἐνοικούντων, ἔθρεψέ τε πνευματικῶς, εἴπερ τινὰ που τῶν πάντων, καὶ εἰς ἄνδρα προαγαγὼν τέλειον, «εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» μετὰ πολλοῦ γε πάνυ τοῦ περιόντος, πυρσὸν ἀνέδειξε περιφανῆ τε καὶ διαέριον σοφίας τε καὶ

γνώσεως πάσης τοῖς ἐκ τοῦ κοσμικοῦ τούτου πελάγους καὶ τῶν ἐνταῦθα πνευμάτων τε καὶ τοῦ κλύψωνος εἰς τὸν σωτήριον ἐκεῖνον κατιοῦσι λιμένα.^[2]

Καταγωγή τοῦ Ὁσίου

Ὁ μέγας καὶ περιφανὴς αὐτὸς ἄνθρωπος κατήγετο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη. Οἱ γονεῖς του εἶχαν πλοῦτο καὶ δόξα, ἀφοῦ ὁ πατέρας του ἦταν ὁ ὑπεύθυνος ὅλων τῶν οἰκονομικῶν τῆς πόλεως. Ἐπιφανέστεροι ὅμως ἦταν στὴν ἀρετὴ καὶ «σπουδασταὶ τῆς ἁνῶ δόξης».

Χαρακτηριστικὰ τους ἦταν ἡ ἐπιείκεια καὶ ἡ μετριοφροσύνη καθὼς καὶ ἡ σωφροσύνη, ἀρετὲς οἱ ὁποῖες τοὺς εἶχαν κάνει ἀγαπητοὺς σὲ ὅλους τοὺς συμπολίτες τους. Μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν φιланθρωπία τους περιέθαλπαν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἐλεοῦσαν τοὺς πένητες. Ἡ δὲ νύχτα ἦταν ἀφιερωμένη στὶς προσευχὲς καὶ τὶς δεήσεις πρὸς τὸν Κύριον.

Οἱ ἐνάρετοι αὐτοὶ ἄνθρωποι εἶχαν ἀποκτήσει ὀκτὼ παιδιά. Τέσσερα ἀγόρια καὶ τέσσερα κορίτσια. Αὐτὰ δὲν τὰ ἀνέτρεφαν μόνο σωματικά, ἀλλὰ καὶ πνευματικά, γενόμενοι ἔτσι καὶ νυμφαγωγοὶ εἰς Χριστόν. Τὸ βαπτιστικὸ ὄνομα τοῦ Ὁσίου Γερμανοῦ, ἦταν Γεώργιος, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ τρίτος κατὰ σειρὰ ἀπὸ τὰ παιδιά, «μᾶλλον δὲ καὶ πατὴρ καὶ διδάσκαλος ἔργοις αὐτοῖς τε καὶ πράγμασιν οὐκ ἀδελφῶν μόνου, ἀλλὰ καὶ πατέρων...»^[3]

Ὁ Γεώργιος δὲν ἔπαιζε ὅπως ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς ἡλικίας του, ἀλλὰ ὅλες οἱ κινήσεις του ἦταν γεμάτες εὐταξία καὶ ἀπλότητα. Στὶς δὲ ὁμιλίες ἦτο ὀλιγαρκὴς *«ὡς ἀλλόγλωσσος ἐν ἑτερογλώσσοις ἐν γνώσει καθήμενος»*^[4]. Αὐτὰ δὲν τὸν ἔκαναν ἀντικοινωνικό, ἀλλὰ ἀντιθέτως τὸν διακατεῖχε ὁ πνευματικὸς νόμος τῆς ἀγάπης. Ἀκόμα καὶ στὶς εἰρωνεῖες τῶν συμμαθητῶν του, δὲν ἀπαντοῦσε, μὴν ἐπιτρέποντας τὴν ὀργή καὶ τὰ περιττὰ λόγια νὰ βλάψουν τὴν ψυχὴ του. Ἔτσι, *«νεκρὸς ἤδη γεγονὼς τῷ κόσμῳ καὶ τὸν κόσμον ἑαυτὸν σταυρώσας καὶ πρεσβυτικὴν ἀσκῶν ἀρετὴν»*^[5] θαυμαζόταν ἀπὸ ὅλους.

Ὅταν ἐπέστρεφε ἀπὸ τὸ σχολεῖο μαζί μὲ τὴν μητέρα του ἐτοίμαζε φαγητὸ τὸ ὁποῖο μοίραζε στοὺς φτωχοὺς ποὺ γνώριζε. Πολλάκις δέ, τοὺς ἔστρωνε ὁ ἴδιος τὸ τραπέζι μὲ τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοὺς πήγαινε. Καὶ ἂν κάποτε πεινοῦσε, ποτὲ δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἔδινε, ὑπομένοντας τὴν πείνα ἕως ὅτου ἐπέστρεφε στὸ σπίτι. Τὸ δὲ φαγητὸ του ἦταν πάντοτε τὸ πιὸ ἄνοστο καὶ σκληρὸ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἔτρωγε ἡ οἰκογένειά του.

Τὶς νύκτες καὶ μετὰ τὸ βραδινὸ φαγητὸ ξάπλωνε μαζί μὲ τὰ ἀδελφία του. Προσποιεῖτο ὅτι κοιμόταν καὶ ἀφοῦ ἀντιλαμβανόταν ὅτι ὅλοι ἀποκοιμήθηκαν, σηκώνονταν μὲ ἡσυχία καὶ τὸ ὑπόλοιπο τῆς νύχτας *«εἰς τὰς πρὸς Θεὸν εὐχὰς ἀνῆλiske καὶ δεήσεις, ψαλμοὺς ἱεροὺς μετὰ πολλῆς τῆς κατανύξεως καὶ τῆς ἡδονῆς ἁδων, συνεχῶς τε κλίνων εἰς γῆν καὶ χεῖρας καὶ γόνα καὶ τὴν ἐκεῖθεν*

ἐπικαλούμενος ἐπισκοπὴν καὶ ἐπικουρίαν»^[6]. Ὅταν δὲ κουραζόταν, ξάπλωνε στὸ ἔδαφος καὶ ἀναπαυόταν.

Τέτοιοι ἦταν οἱ ἀγῶνες τοῦ μικροῦ Γεωργίου, οἱ ὁποῖοι σὲ τίποτε δὲν διέφεραν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες τῶν μεγάλων καὶ προδιέγραφαν τοὺς ὕστερους πνευματικοὺς καμάτους του.

Γνωριμία μὲ τὸν Γέροντα Ἰωάννη. Ἔξοδος ἐκ τοῦ κόσμου.

Σὲ μία ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις του στὶς Μονὲς τῆς περιοχῆς του, κατὰ θεϊαν συντυχίαν γνώρισε τὸν Γέροντα Ἰωάννη ἀπὸ τὸν ἱερὸν Ἄθωνα, ὁ ὁποῖος εἶχε φήμη μεγάλου ἀσκητοῦ. Ἀμέσως τοῦ ζήτησε νὰ τὸν πάρει μαζί του κατὰ τὴν ἐπιστροφή στὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ νὰ τὸν ἐντάξει στὶς τάξεις τῶν μοναχῶν. Ἐκεῖνος δὲ ὁ μακάριος ἔχοντας διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τοὺς διορατικοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γνωρίζοντας τὸ μέλλον, ἀφοῦ τὸν συμβούλευσε, τὸν προέτρεψε νὰ ἐπιστρέψει στὰ μαθήματα καὶ τὴν οἰκογένειά του, ὅπως καὶ ἔγινε.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ ἐκείνη τὴ συνάντηση καὶ «τὸν ἱερὸν ὁ γενναῖος Ἄθω καταλαμβάνει»^[7] χωρὶς νὰ πάρει μαζί του τίποτε ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια ὑλικά ὑπάρχοντά του. Ἐκεῖ ἔψαξε καὶ βρῆκε τὸν Γέροντά του Ἰωάννη στὰ μέρη τῆς Μονῆς Δοχειαρίου. Ἐκεῖνος ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν δέχτηκε στὴν ταπεινὴ συνοδεία του.

Κουρά - Άσκητικοί αγῶνες

Δέν πέρασε πολὺς χρόνος καὶ ἐκάρη μοναχὸς μὲ τὸ ὄνομα Γερμανός.

Οἱ νηστεῖες, οἱ ἀγρυπνίες καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ νεαροῦ μοναχοῦ ἦταν πανθομολογούμενες καὶ ἡ ἀνάλογη ἐκτίμηση καὶ σεβασμὸς τὸν διέκριναν μεταξὺ τῶν μοναχῶν. Ὁ δὲ Γέροντας Ἰωάννης σὲ κανέναν ἄλλον, παρὰ στὸν Γερμανὸ δὲν «ἀναπαυόταν» λόγῳ κυρίως τῆς θαυμαστῆς ὑπακοῆς του. Πρὶν ἀκόμη τελειώσουν οἱ φράσεις τῆς κλήσεως τοῦ Πατρός, ὁ Γερμανὸς στεκόταν μπροστὰ του ὀλοπροθύμως νὰ ἐκτελέσει τὶς προσταγές του.

Ἄν καὶ στὸ σῶμα ἦταν ἀδύναμος, παρ' ὅλα αὐτὰ ἔκανε μεγάλες ἀποστάσεις μὲ φορτίο στὴν πλάτη σὲ ἐλάχιστο χρόνο. Σ' αὐτὰ ἔμοιασε στὸν Γέροντά του, ὁ ὁποῖος λέγεται ὅτι διήνυε τὴν ἀπόσταση Καρυές – Θεσσαλονίκη σὲ μία μέρα καὶ Ἅγιον Ὅρος – Κωνσταντινούπολη σὲ τρεῖς!

Ὁ Ἰωάννης συνήθιζε νὰ πηγαίνει στὴν Μεγάλῃ Λαύρα τοῦ Βατοπαιδίου πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἐκεῖσε μοναχῶν. Μία φορὰ βρέθηκε μαζί του καὶ ὁ Γερμανός, ὅποτε καὶ συνέβη τὸ ἐξῆς περιστατικό.

Ἐνῶ εἶχε ἀρχίσει ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου καὶ θέλοντας νὰ δείξει τὸν τύπο τοῦ ἀληθινοῦ μοναχοῦ, φωνάζει στὸ κέντρο τοῦ Καθολικοῦ τὸν μαθητὴ του

καὶ τὸν προστάζει νὰ βγάλει τὸ ράσο του καὶ σὰν λαϊκὸς νὰ διαβάσει τὸ προσῆκον ἀνάγνωσμα. Ὁ δὲ παραυτίκα «*ἀνενδοιάσως ἐποίη*» καὶ στάθηκε ἀνάμεσα «*τῆς ἱερᾶς ἐκείνης συναγωγῆς*». Ἀφοῦ προκλήθηκε θόρυβος, ὁ Ἰωάννης παίρνει τὸν λόγο καὶ λέει^[8]: «*Ἄλλ' οὐ μοναχὸς οὗτος... οὐδὲ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης τελετῆς καὶ τοῦ μυστηρίου τὸ παράπαν ἠξιωμένος*» ταπεινώνοντας τὸν μαθητὴ του, ὁ ὁποῖος διόλου δὲν ταραχθηκε ἀλλὰ ἔδειχνε χαρούμενος μὲ τὸν ἐξευτελισμὸ καὶ «*θείας ὥσπερὶ πλάκας καὶ νόμους ἄνωθεν κατιόντας ἐδέξατο τοὺς ἐκείνου λόγους*». «*Οὕτω τὰ κατ' αὐτὸν ὠφελείας ἦν μεστὰ πάντα καὶ κανὼν τις καὶ τύπος ἀρετῆς παντοίας τοῖς πᾶσιν ἐν ἅπασιν ἦν, ὁρώμενός τε καὶ ἀκουόμενος*».

Πέντε χρόνια εἶχαν ἤδη περάσει δίπλα στὸν μέγα ἐκεῖνο Ἰωάννη, ἀσκούμενος στὴν καλὴ ὑπακοή. Καὶ ἐνῶ πάλι ὁ Γέροντας εἶχε μεταβεῖ στὴν Θεσσαλονίκη, Θεοῦ κρίμασι, γύρω στὸ 1275 μαρτυρεῖ διὰ σφαγῆς ἐκεῖ μαζί μὲ ἓναν μαθητὴ του Γρηγόριο.

«*Πενθεῖ μὲν ὁ καλὸς μαθητῆς καὶ φίλος τὸν καλὸν πατέρα τε καὶ μυσταγωγὸν καὶ τὴν ἐκείνου ζημίαν τε καὶ τὴν στέρησιν ἀποδύρεται*»^[9].

Ὁ ὅσιος δὲν ἀφήνει τὸν ἑαυτοῦ ἐκτὸς ὑπακοῆς καὶ ὑποτάσσεται στὸν Γέροντα Ἰώβ, «*τὸν ἀπαράμιλλον μὲν τὴν τῆς ψυχῆς ἀνδρείαν... ῥωμαλέον δὲ καὶ καρτερικὸν ἐν τοῖς τῆς ἀσκήσεως πόνοις*...»^[10].

Μαζί με τὸν Ἰὼβ ἔρχονται στὴ Μονὴ τῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ στὸ σπήλαιο τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου. Ἐκεῖ ἀκολούθησαν τὸν βίο πολλῶν παλαιότερων ἀγωνιστῶν τοῦ πνεύματος καὶ ἐν πολλοῖς τοὺς ξεπέρασαν *«ἐν τοῖς κατὰ Θεὸν κατορθώμασι»*. Τόση ἦταν ἡ ἐγκράτειά τους ὥστε ὄχι μόνο νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τὰ εὐγευστα φαγητά, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ξηραμένο ἄρτο καὶ τὰ μισοβρεγμένα ὄσπρια νὰ τρώγουν με πολὺ μέτρο.

Ἡγούμενος τῆς Λαύρας

Βλέποντας οἱ πατέρες τὴν μεγάλη ἀρετὴ τοῦ Ὁσίου Γερμανοῦ *«βιάζονται τὸν γευναῖον τὴν τῆς Λαύρας ἀρχὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ὁμοῦ καὶ τὴν σωματικὴν αὐτῆς πᾶσαν ὑπελθεῖν προστασίαν»*^[11]. Καὶ μετὰ ἀπὸ τὶς παρακλήσεις καὶ πολλὴ δική του σκέψη κάμπτεται καὶ δέχεται τὴν ἡγουμενία γνωρίζοντας καλὰ ὅτι τέτοιες θυσίες χρειάζονται περισπασμοὺς διοικητικοὺς καὶ κοινωνικοὺς.

Ἄν καὶ ἡγούμενος, ποτὲ δὲν ζήτησε συνοδοὺς στὶς ὁδοιπορίες του, οὔτε κἂν ἄλογο γιὰ τὴν ἀνάπαυσή του. Ἀλλὰ συχνὰ ἐπισκεπτόταν τὸ ἀγαπημένο σπήλαιο κάνοντας τὶς συνήθεις προσευχὲς καὶ μετάνοιες. Ἦτο δὲ μονοχίτων. Συνεχῶς κήρυττε ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ προσκολλούμεθα στὶς ἀνέσεις τῆς παρούσης ζωῆς, ἀλλὰ νὰ ἀτενίζουμε τὴν μέλλουσα καὶ νὰ σταυρώνουμε τὰ πάθη μας γιὰ χάρη τοῦ ἡγαπημένου Ἰησοῦ. Ζητοῦσε ἀπ' ὅλους νὰ διακονοῦν με ταπείνωση τὸν

πάσχοντα ἀδελφὸν, ὅπως ἔκανε καὶ ὁ Κύριος νίπτοντας τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν. «Ὁ θέλων εἶναι πρῶτος, ἔστω πάντων ἔσχατος». Μὲ τέτοια λόγια ὠφελοῦσε νύκτα καὶ ἡμέρα τοὺς μοναχοὺς του, τοὺς ὁποίους διοικοῦσε μὲ τὸν νόμο τῆς ἀγάπης. Ἀνοίγοντας τὴν πατρικὴ του ἀγκαλιά οἰκονομοῦσε καὶ τοὺς προχωρημένους στὴν ἄσκησι καὶ τοὺς ραθύμους. Ἡ δὲ φήμη του δὲν ἄργησε νὰ φέρνει καθημερινῶς πολλοὺς μοναχοὺς ἀπ' ὅλο τὸ Ἅγιον Ὄρος πρὸς αὐτὸν γιὰ παραμυθία ψυχικὴ καὶ ἐξαγόρευση λογισμῶν. Αὐτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν πολλὴ εὐλάβεια καὶ μετριοφροσύνη «ἀνάξιον ἑαυτὸν εἶναι λέγων ψυχῆς τὸ παράπαν ἀναδέξασθαι προστασίαν».

Θαύματα τοῦ Ὁσίου

Δύο θαυμαστὰ γεγονότα διαβάζουμε στὸν βίο τοῦ Ὁσίου. Κάποια ἡμέρα ὁ ὑποτακτικὸς του Ἰωαννίκιος εἶχε βγεῖ ἔξω ἀπὸ τὸ σπήλαιον γιὰ νὰ κόψει ξύλα. Ἐκεῖ καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει, φτάνει στὴν ἄκρῃ τοῦ γκρεμοῦ. Βλέποντας τὸ ἀχανὲς τοῦ γκρεμοῦ καὶ τὴν θάλασσα, κυριεύεται ἀπὸ σκοτοδίνη. Καὶ μὴ μπορώντας νὰ κινηθεῖ πρὸς τὰ πίσω σκέφθηκε τὸν Γέροντά του ὡς τὴν μοναδικὴ ἄγκυρα ἐλπίδας. Ὁ ὅσιος Γερμανὸς ἐκείνη τὴν ὥρα, χωρὶς νὰ γνωρίζει τὰ τεκταινόμενα, προσευχόταν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! βλέπει νοερῶς ὅτι πλησιάζει τὸν μαθητὴ του καὶ κρατώντας τὸ χέρι του τὸν τραβᾷ μὲ ἀσφάλεια πρὸς τὰ πίσω καὶ ἔτσι τὸν σώζει ἀπὸ βέβαιο

θάνατο. Αὐτὸ τὸ μεγάλο θαῦμα διηγήθηκε ὁ ἴδιος ὁ διασωθεὶς μαθητὴς τοῦ Ὁσίου.

Ἄλλοτε τὸν ἐπισκέφθηκε ὁ κατὰ σάρκα ἀδελφὸς τοῦ Ἀνδρόνικος^[12]. Ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη στὸν Ἄθωνα ἔπιασε τὸν γιό του ὑψηλὸς πυρετός.

Φτάνοντας στὴ Μονὴ Καρακάλλου, ὁ πυρετὸς αὐξάνει. Ὁ πατέρας ἀπεγνωσμένος, φεύγει βιαστικὰ πρὸς τὴν Μεγίστη Λαύρα, ὅπου βρίσκει τὸν Ὁσιο ἀδελφό του στὴν πάλαι ποτὲ Μονὴ τῶν Βουλευτηρίων. Πέφτοντας στὰ πόδια του, τοῦ ἐξηγεῖ τὴν συμφορὰ του καὶ τὸν παρακαλεῖ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ παιδιοῦ καὶ ἀνηψιοῦ του. Ὁ Ὁσιος κάμπτεται καὶ τοὺς ἀκολουθεῖ πεζοπόρος.

Φτάνοντας στὴν Μονὴ Καρακάλλου «εὕρίσκει μὲν ἐκεῖνον ἤδη κατειργασμένον τῷ πάθει καὶ μηδὲ φθέγγεσθαι μηδὲ τὴν γλώτταν κινεῖν τὸ παράπαν δυνάμενον»^[13]. Ὁ Ὁσιος βλέποντας τὸ παιδί καὶ θέλοντας νὰ τοὺς δοκιμάσει λέει: «Τὶ ὠραία εὐκαιρία νὰ ἀπαλλαγεῖ τοῦ κόσμου τούτου καὶ νὰ δώσει καθαρὴ τὴν ψυχὴ του στὸν Κύριο!». Ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς Μονῆς ξαφνιασμένος ἀπάντησε· «μὴν ἐπιτρέψεις, πάτερ, νὰ γίνει αὐτό, ἀλλὰ προσευχήσου στὸν Κύριο νὰ τὸν ἀπαλλάξει τῆς συμφορᾶς!». Μὲ τέτοια λόγια ὁ ἡγούμενος προσπαθοῦσε νὰ πείσει τὸν Ὁσιο καὶ ἐκεῖνος ὑπακούοντας, ὅπως εἶπε, κάμπτεται καὶ «τῆς κεφαλῆς εὐθὺς ἀψάμενος τοῦ παιδὸς καὶ συνδάκρυς ὅλος εἰς οὐρανὸν ἀπιδών, καὶ τὴν ἄνωθεν ἀρωγὴν

ἐπικαλεσάμενος ὅλη καὶ διανοία καὶ γλώσση, ὅλου ὑγιᾶ παραχρῆμα τὸν πάσχοντα δείκνυσιν»^[14]. Τὸ παιδί σὰν ἀπὸ ὕπνο σηκώθηκε εὐθὺς καὶ ἔφαγε καὶ μιλοῦσε μὲ εὐθυμία σὰν νὰ μὴν εἶχε συμβεῖ κάτι. Μάλιστα μετὰ ἀπὸ λίγο ἀνέβηκε μαζί μὲ τὸν πατέρα του στὸ ἄλογο, χαρούμενος.

Τὸ θαῦμα ἐξέπληξε τοὺς παρόντες, ὁ δὲ Ὅσιος ἀπέδωσε τὸ θαῦμα στὸν Κύριο. Γιὰ νὰ μὴν δὲ εἰσπράξει τίς τιμὲς τῶν ἀνθρώπων, ἔφυγε εὐθὺς γιὰ τὸ ἀσκητήριό του.

Ὁσίου Σάββα τοῦ Βατοπεδινοῦ γνώμη

Ἐπειδὴ πάντοτε ἡ γνώμη ἐνὸς Ἀγίου ἔχει ἰδιαίτερη βαρύτητα, νὰ τί εἶχε πεῖ γιὰ τὸν Ὁσιό μας, ὁ Ὅσιος Σάββας ὁ Βατοπεδινός (†1349), σύγχρονος τοῦ Γερμανοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν βιογραφία^[15] ἐπίσης ἔγραψε ὁ ὁσιος Φιλόθεος ὁ Κόκκινος.

«... τῶν οὐρανῶν ἤδη καὶ τῶν ἀπογεγραμμένων ἐκεῖ μέγας πολίτης, Γερμανὸς ὁ θεῖος, Ἀντώνιος ἐστὶν νῦν ἐν ἡμῖν ἄλλος ὁ μέγας· οὐ τὴν πολιτείαν φημὶ καὶ τὴν τῆς ἀρετῆς ἀσκησιν μόνου, ἀλλὰ καὶ τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας καὶ τὴν ἐνοικούσαν αὐτῇ τοῦ Πνεύματος χάριν τε καὶ σοφίαν.»^[16]

Μαρτυρία μαθητοῦ του^[17]

«Τὸ δὲ τῆς διδασκαλίας ἄφθονόν τε καὶ ἡδιστον, νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν κατὰ ταῦτά τῆς θείας ἀποβλύζον

γλώττης ἐκείνης, καὶ πᾶσαν μὲν παλαιάν τε καὶ νέαν γραφήν, πάντας δὲ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν βίους καὶ τύπους διεξιὼν τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου, πρὸς πάντας δὲ πεφυκὸς ὥσανεὶ τι καὶ ἡρμοσμένον, σοφούς τέ φημι καὶ ἀγροίκους, ὑψηλοὺς τε καὶ ταπεινοὺς, ὡς ἕκαστον, τοῦ καταλλήλου καὶ πρὸς ἀξίαν μετέχοντα, μεγίστης καὶ τῆς ἡδονῆς ἀπολαύειν ἐκεῖθεν συνάμα τῇ κατὰ ψυχὴν ὠφελείᾳ, τίς οὐκ ἂν εἶπη τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος εἶναι καὶ τῆς θείας πηγῆς ἐκείνης τοῦ σωτηρίου, ὃ δὴ μετ' εὐφροσύνης καὶ οὗτος ἀντλήσας εἶπερ τις ἐφάνη κατὰ τὸν μέγαν εἰπεῖν Ἡσαΐαν; Εἰ δὲ δεῖ τι καὶ περὶ προσευχῆς εἰπεῖν, τῶν ἀπορρήτων δηλαδὴ καὶ ἀφανεστέρων ἐκείνου, μάρτυς κάκεινων ὁ αὐτὸς φίλος τε καὶ φοιτητὴς αὐτοῦ, ὅλως ἐξεστηκότα τινὰ καὶ ἡλλοιωμένον αὐτὸν πολλάκις ἰδὼν ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν νοεραῖς εὐχαῖς καὶ ταῖς ὁμιλίαις. Ἔλεγε γὰρ ὡς ἐπισταίῃ μὲν πολλάκις ἄωρὶ τῶν νυκτῶν ὡς ἔθος τῷ ἐκείνου οἰκίσκῳ, ἐν χρῶ δὲ τῆς θύρας γενόμενος καὶ τὸν ὀφθαλμὸν διὰ τινος ὀπῆς ἀπερείσας τῶν ἔνδον, ἐπεὶ τὸν μέγαν ἴδοι τὰς μὲν χεῖρας πρὸς οὐρανὸν ἔχοντα τεταμένας, ὅλον δ' ἐξεστηκότα ἑαυτοῦ καὶ τῷ νῷ πρὸς Θεὸν διὰ προσευχῆς ἐκδεδημηκότα προσμένειν ἐπὶ πολὺ τὸ τῆς θείας ὁμιλίας καὶ τῆς ἐνώσεως τέλος ἐκείνης· τῆς δὲ μὴ ληγούσης, μηδὲ τῆς θείας ἀλλοιώσεως ἀνθρωπίνην ἀλλοίωσιν τινα καὶ σχολὴν δεχομένης, ἀναγκασθῆναι πολλάκις ἐκεῖνου καὶ διακόψαι, κόψαντα τὴν θύραν καὶ εἰσελθόντα συνήθως. «Ὅπηνίκα καὶ τῷ προσώπῳ», φησὶν,

«ἐνατενίζων ἐκείνου, ποτὲ μὲν ὥς ἀπὸ καμίνου πυρὸς ὥσπερ ἐκπυρωθὲν ἔξω φύσεως ἀνθρωπείας ἐώρων, ποτὲ δ' αὖθις ὅλον ἀστράπτων τε καὶ πεφωτισμένον, οἶον εἰ τιнос αἴγλης ἀπορρήτου καὶ μαρμαρυγῆς κατακεχυμένης ἐκείνου καὶ θείας τινὸς εὐφροσύνης καὶ θυμηδίας ἀλλὰ δὴ καὶ εὐωδίας ἀρρήτου πληρούσης ὅλον τὸν μέγαν. Δακρύων γε μὴν καὶ κατανύξεως περὶ τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅπου γε πᾶς μὲν ὁ βίος ἐκείνῳ κατάνυξις τε καὶ πένθος ἦν, μηδενὸς τῶν ἡδέων αὐτοῦ ποτε τὸ παράπαν μηδ' ἀκοῇ μετασχεῖν τέως ἀνασχομένου, οὐ μᾶλλον ἢ οἱ μακροῖς πρότερον χρόνοις ἀπογεγονότες τῷ βίῳ. Τὸ δάκρυον δὲ καθ' ἑαυτὸ νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἀστακτὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀποβλύζον, ὥς παρειᾶς ἐκείνου καὶ πρόσωπα διάβροχα καθ' ἐκάστην ὁρᾶσθαι, πάντας ἐπειρᾶτο λανθάνειν, ὥς μηδὲ γελαῖν ἐξ ἴσου μηδὲ κλαίειν ἐκεῖνον παρ' οἰσισινοῦν ἔστιν ὅτε νομίζεσθαι, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη πένθους τινὸς ἀφορμῆς ἐν τῷ κοινῷ δηλαδὴ προκειμένης.

Ὁ μὲν οὖν οὕτω βιοῦς καὶ μετὰ τοσούτων καὶ τηλικούτων τῶν ὑπὲρ ἀρετῆς ὑπερφυῶν ἀγώνων τε καὶ ἰδρώτων».

Ἡ κοίμησις τοῦ Ὁσίου

Ἔτσι ἐβίωσε ὁ Ὁσιος Γερμανός. Σὲ ἡλικία 84 ἐτῶν, τὸ 1336, ἀφοῦ ἀσθένησε γιὰ λίγο, ψάλλοντας καὶ

προσευχόμενος ἄφησε τὴν κατάλευκη ψυχὴ τοῦ στὸν Κύριο ποὺ ἀγάπησε μὲ πάθος.

Ἡμᾶς δέ, Ὅσιε, μὴ διαλείπεις νὰ ἐποπτεύεις ἄνωθεν, τοὺς μὲν ἔξωθεν πειρασμοὺς καὶ τὶς περιστάσεις διαλύοντας, πατρικῶς δὲ πρὸς τὰ σωτήρια καθ' ἐκάστην νὰ μᾶς ὀδηγεῖς διὰ τῶν πρεσβειῶν σου.

«Ἐν δέ γε τῷ μέλλοντι, τῆς ἐπιφανείας τῆς σῆς μακαρίας τε καὶ φιλανθρώπου καὶ ψυχῆς καὶ χάριτος ἐς αὐθις ἀναδείξεις ἀξίους...τῷ μεγίστῳ καὶ φιланθρώπῳ παρεστῶς Δεσπότη...ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Προμετωπίδα χειρογράφου 590 τῆς Μονῆς Ἰβήρων.

[2] Τσάμη Δ., Ἀνάτυπο Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σελ. 110, 1981

[3] ὅπ. βλ. σελ. 112

[4] ὅπ. βλ. σελ. 113.

[5] ὅπ. βλ. σελ. 115.

[6] ὅπ. βλ. σελ. 117.

[7] ὅπ. βλ. σελ. 122.

[8] ὁ.π., βλ. σελ. 126.

[9] ὁ.π., βλ. σελ. 133.

[10] ὁ.π., βλ. σελ. 134.

[11] ὁ.π., βλ. σελ. 136.

[12] Ἀργότερα ἔγινε καὶ αὐτὸς μοναχός.

[13] ὁ.π. βλ. σελ. 150.

[14] ὁ.π. βλ. σελ. 151.

[15] Βίος τοῦ Ἀγίου Σάββα τοῦ Βατοπαιδinoῦ, τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλοῦ (Ψ.Β. 11), Ἱ.Μ.Βατοπαιδίου, Ἅγ. Ὅρος, 2000

[16] ὁ.π., βλ. σελ. 152.

[17] ὁ.π., βλ. σελ. 168.

